

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2026 оны 10 сарын 15 өдөр

Дугаар А/330

Улаанбаатар хот

「Шинжээчийг сонгон шалгаруулах, томилох,
ажиллуулах журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, 41 дүгээр зүйлийн 41.3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Ахуйн шавж, мэрэгч устгах, ариутгах, халдваргүйжүүлэх бодисыг бүртгэх үйл ажиллагаатай холбоотой орон тооны бус шинжээчийг сонгон шалгаруулах, томилох, ажиллуулах журам”-ыг 1 дүгээр, “Шинжээчийн дүгнэлтийн хуудас”-ыг 2 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Энэ тушаалын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, ахуйн шавж, мэрэгч устгах, ариутгах, халдваргүйжүүлэх бодисын бүртгэл, чанар, аюулгүй байдлыг зохицуулах үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг ханган ажиллахыг Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газар (П.Алтанцэцэг)-т даалгасугай.

3. Журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн эрүүл мэндийн бодлогын хэрэгжилтийн газар (Б.Цэцэгсайхан)-т үүрэг болгосугай.

САЙД

Э.БАТШУГАР

141261552

Эрүүл мэндийн сайдын
2026 оны 10 дугаар сарын 10 -ны
Өдрийн 130 дугаар тушаалын
1 дүгээр хавсралт

**АХУЙН ШАВЖ, МЭРЭГЧ УСТГАХ, АРИУТГАХ, ХАЛДВАРГҮЙЖҮҮЛЭХ БОДИСЫГ
БҮРТГЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААТАЙ ХОЛБООТОЙ ОРОН ТООНЫ БУС
ШИНЖЭЭЧИЙГ СОНГОН ШАЛГАРУУЛАХ, ТОМИЛОХ, АЖИЛЛУУЛАХ ЖУРАМ**

Нэг.Нийтлэг зүйл

1.1.Ахуйн шавж, мэрэгч устгах, ариутгах, халдваргүйжүүлэх бодис (цаашид “бодис” гэх)-ыг бүртгэх үйл ажиллагаатай холбоотой хэрэгцээний үнэлгээ хийх, мэргэжлийн үйл ажиллагааны төслийг үнэлэх болон хэрэгцээний тодорхойлолт гаргах орон тооны бус шинжээчийг сонгон шалгаруулах, томилох, ажиллуулахтай холбогдсон харилцааг энэ журмаар зохицуулна.

1.2.Энэ журмын 1.1-д заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээр сонгон шалгаруулалтад тэнцэж, 2.6-д заасны дагуу шинжээчийн эрх авсан, Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газартай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулсан мэргэжилтнийг “Шинжээч” гэнэ.

1.3.Шинжээчийн дүгнэлт гаргах үйл ажиллагаанд “Эрүүл мэндийн тухай хууль”, “Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны 9 дүгээр сарын 3-ны өдрийн А/319, А-147, А/353 дугаар хамтарсан тушаалын хавсралтаар баталсан “Пестицид, химийн бордоо, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг турших, ашиглах журам”, Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/74 дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Ахуйн шавж, мэрэгч устгах, ариутгах, халдваргүйжүүлэх бодисыг улсын бүртгэлд бүртгэх журам” болон холбогдох бусад эрх зүйн актыг дагаж мөрдөнө.

1.4.Шинжээчийн дүгнэлт гаргах үйл ажиллагаа нь нээлттэй, ил тод, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид, шударга байх зарчимд тулгуурлана.

1.5.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын бодисын бүртгэлийн асуудал хариуцсан нэгж (цаашид “Хариуцах нэгж” гэх) нь шинжээчийг ажиллуулахтай холбоотой өдөр тутмын үйл ажиллагааг зохион байгуулж, удирдлага арга зүйгээр хангана.

Хоёр.Шинжээч сонгон шалгаруулах, эрх олгох

2.1.Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх Химийн аюулгүй байдал, хордлогын менежментийг зохицуулах зөвлөл (цаашид “Зөвлөл” гэх) нь шинжээчийн сонгон шалгаруулалтыг 2 жил тутам нийтэд ил тод зарлаж, зохион байгуулна.

2.2.Шинжээчийг сонгон шалгаруулах тухай мэдээллийг сонгон шалгаруулалт явагдахаас 21 хоногийн өмнө Эрүүл мэндийн яамны болон Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын цахим хуудсаар дамжуулан мэдээлнэ.

2.3.Эрүүл мэндийн болон химийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг байгууллага, мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоо, их, дээд сургууль, эрүүл мэндийн байгууллага, төрийн бус байгууллага нь дараах шаардлагыг хангасан, ашиг сонирхлын зөрчилгүй мэргэжилтнийг шинжээчид нэр дэвшүүлж болно. Үүнд:

2.3.1.бүртгүүлэхээр ирүүлсэн бодисын материалд үнэлгээ, дүгнэлт өгөх чадвартай, дадлага, туршлагатай, мэргэшсэн (шавж, мэрэгч, нян, вирус, хор судлаач зэрэг төрөлжсөн мэргэжлээр мэргэшсэн эмч, биологич, химийн мэргэжилтэн, эрүүл ахуйч, тархвар судлаач) байх;

2.3.2.мэргэжлээрээ 10-аас доошгүй жил ажилласан байх;

2.3.3.Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/74 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар баталсан “Ахуйн шавж, мэрэгч устгах, ариутгах, халдваргүйжүүлэх бодисыг улсын бүртгэлд бүртгэх журам”-ын 3.7-д заасан англи эсхүл орос хэл дээрх бүртгэлийн баримт бичгийг уншиж ойлгон, мэргэжлийн үнэлгээ хийх чадвартай байх;

2.3.4.бодис импортолдог, үйлдвэрлэдэг болон энэ чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг хувь хүн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас хараат бус байх;

2.3.5.ёс зүйн зөрчилгүй байх.

2.4.Шинжээчээр ажиллах хүсэлт гаргагч дараах материалыг бүрдүүлж, Хариуцах нэгжид ирүүлнэ. Үүнд:

2.4.1.шинжээчээр ажиллахыг хүссэн өргөдөл, цээж зураг 1 хувь;

2.4.2.байгууллагын тодорхойлолт;

2.4.3.Төрийн албаны зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдрийн 521 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан “Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг хөтлөх журам”-ын нэгдүгээр хавсралтын “Төрийн албан хаагчийн анкет”-ын Маягт 1-ийн дагуу бөглөсөн анкет;

2.4.4.иргэний үнэмлэхийн хуулбар;

2.4.5.боловсролын диплом, мэргэжлийн зэргийн үнэмлэх, мэргэшсэн сургалтын үнэмлэхийн хуулбар;

2.4.6.ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг;

2.4.7.Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хяналтын хорооноос гаргасан ёс зүйн зөрчилгүй тухай тодорхойлолт (Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.5 дахь заалтад заасан мэргэжилтэнд хамаарна).

2.5.Энэ журмын 2.4-т заасан материалыг бүрдүүлж ирүүлсэн нэр дэвшигчийн ажлын туршлага, чадварыг харгалзан, 2.3-т заасан шаардлагыг хангасан мэргэжилтнийг Зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж, сонгоно.

2.6.Зөвлөлийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн мэргэжилтэнд шинжээчийн эрхийг Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын даргын тушаалаар 2 жилийн хугацаагаар олгоно.

Гурав.Шинжээчийг ажиллуулах зохион байгуулалт

3.1.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газар нь энэ журмын 2.6-д заасны дагуу эрх авсан шинжээчтэй хоёр жилийн хугацаатай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулж, ажиллуулна.

3.2.Хариуцах нэгж нь шинжээч болон бодис бүртгүүлэх хүсэлт ирүүлсэн байгууллага хооронд мэдээлэл солилцох, зохицуулалт хийж ажиллах бөгөөд бодис бүртгүүлэх хүсэлт ирүүлсэн байгууллагад шинжээчийн талаарх мэдээллийг задруулахгүй байх үүрэг хүлээнэ.

3.3.Хариуцах нэгж нь шинжээчийн мэргэшлийн чиглэл, ашиг сонирхлын зөрчилгүй байдлыг харгалзан бүртгэлийн материалыг хуваарилж, дүгнэлт ирүүлэх хугацааг мэдэгдэнэ.

3.4.Хариуцах нэгжээс бүртгэлийн материалыг шинжээчид өгсөн өдрөөс хойш ажлын 15 хоногийн дотор шинжээч дүгнэлт гаргаж, Хариуцах нэгжид ирүүлнэ.

3.5.Хариуцах нэгж нь шинжээчийн гарын үсгээр баталгаажуулсан дүгнэлтийг хүлээн авч, бүртгэн, Зөвлөлийн хуралд хэлэлцүүлэх бэлтгэлийг хангана.

Дөрөв.Шинжээчийн эрх

4.1.Бодис бүртгүүлэх хүсэлт гаргасан байгууллагаас тухайн бүтээгдэхүүний талаар нэмэлт материал, тайлбарыг Хариуцах нэгжээр дамжуулан шаардах;

4.2.Гэрээнд заасан ажлыг гүйцэтгэж, дүгнэлтээ хүлээлгэн өгсний үндсэн дээр гэрээнд заасан ажлын хөлс авах;

4.3.Шинжээчээр үргэлжлүүлэн ажиллах, эрхийн хугацааг сунгуулах хүсэлтээ Зөвлөлд гаргах.

Тав.Шинжээчийн үүрэг

5.1.Улсын бүртгэлд бүртгүүлэх бодис тус бүрд батлагдсан маягтын дагуу дүгнэлт гаргаж, гарын үсгээр баталгаажуулан Хариуцах нэгжид ирүүлэх;

5.2.Бүртгэлийн холбогдох баримт бичигт мэргэжлийн өндөр түвшинд, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид, үнэн зөв, шуурхай дүн шинжилгээ хийж, энэ журмын 3.4-т заасан хугацаанд дүгнэлтээ ирүүлэх;

5.3.Гаргасан дүгнэлтийн үнэн бодит байдлыг бүрэн хариуцаж, хуульд заасан хариуцлага хүлээх;

5.4.Бодисын орчуулгын материал болон хэрэглэх зааврыг эх материалтай нь харьцуулан хянах;

5.5.Бодисын талаар гаргасан дүгнэлтийг Зөвлөлийн хуралд танилцуулах бэлтгэлийг хангах;

5.6.Дүгнэлт гаргахдаа хүсэлт ирүүлсэн байгууллагатай ашиг сонирхлын зөрчилгүй байх бөгөөд ашиг сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдлийг дүгнэлт гаргах бүрт Хариуцах нэгжид өгөх;

5.7.Дүгнэлт гаргуулахаар хүсэлт ирүүлсэн байгууллага, хувь хүнтэй ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, эсхүл үүсэж болзошгүй тохиолдолд Хариуцах нэгжид

мэдэгдэж, тухайн материалд дүгнэлт гаргахаас татгалзах;

5.8.Салбарын хэмжээнд мөрдөж буй эрх зүйн баримт бичгийг судлах, бодисын шинэ технологи, арга, аргачлалын талаар мэдээлэл авч, тасралтгүй суралцаж, мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх;

5.9.Ажил үүргээ гүйцэтгэх явцад олж авсан байгууллага болон хувь хүний хуулиар хамгаалагдсан мэдээллийн нууцлалыг хадгалах. Хуульд зааснаас бусад үндэслэлээр уг мэдээллийг бусдад задруулах, үнэлгээний зорилгоос өөр зориулалтаар ашиглахыг хориглоно. Энэ үүрэг нь гэрээ дуусгавар болсон эсэхээс үл хамааран тухайн мэдээллийг нууцлах, хамгаалах хууль зүйн үндэслэл хэвээр байгаа хугацаанд үйлчилнэ;

5.10.Ажил үүргээ гүйцэтгэхдээ мэргэжлийн ёс зүй, харилцааны соёлыг баримталж, холбогдох байгууллага, иргэдэд хүндэтгэлтэй хандах.

Зургаа.Шинжээчийг чөлөөлөх

6.1.Шинжээчтэй байгуулсан гэрээний 2 жилийн хугацаа дуусаж, гэрээний талууд хугацааг сунгахгүй бол шинжээчийг чөлөөлнө.

6.2.Дараах үндэслэлээр шинжээчийг чөлөөлнө. Үүнд:

6.2.1.өөрийн хүсэлтээр;

6.2.2.ашиг сонирхлын зөрчил, мэргэжлийн болон ёс зүйн алдаа гаргасан нь холбогдох байгууллагаар тогтоогдсон;

6.2.3.хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 3 болон түүнээс дээш удаа шинжээчээр ажиллахаас татгалзсан. Энэ журмын 5.7-д заасан үндэслэлээр татгалзсан тохиолдлыг энэ заалтад хамааруулахгүй;

6.2.4.гэрээний заалтыг зөрчсөн.

6.3.Энэ журмын 6.2-т заасан үндэслэлээр Хариуцах нэгжээс ирүүлсэн шинжээчийг чөлөөлөх саналыг Зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэнэ. Зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын даргын тушаалаар шинжээчийг чөлөөлж, түүнтэй байгуулсан гэрээг хууль болон гэрээнд заасан журмын дагуу цуцална.

Долоо.Шинжээчийн ажиллах гэрээ сунгах

7.1.Шинжээчийн эрхийн хугацаа дуусахаас өмнө үргэлжлүүлэн ажиллах хүсэлтийг нь Хариуцах нэгжийн гаргасан ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний хамт Зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэнэ. Шинжээч ажиллах хугацаандаа мэргэжлийн болон ёс зүйн зөрчил гаргаагүй, гэрээний үүргээ биелүүлсэн бөгөөд үргэлжлүүлэн ажиллуулах тухай Зөвлөлийн шийдвэр гарсан бол шинжээчийн эрхийн хугацааг Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын даргын тушаалаар хоёр жилээр сунгана.

7.2.Шинжээчийн эрхийн хугацааг сунгасан тохиолдолд талууд харилцан тохиролцож, ажил гүйцэтгэх гэрээний хугацааг мөн 2 жилээр сунгана.

Эрүүл мэндийн сайдын
2026 оны 10 дугаар сарын 18-ны
Өдрийн 1050 дугаар тушаалын
2 дугаар хавсралт

ШИНЖЭЭЧИЙН ДҮГНЭЛТИЙН ХУУДАС

Бодисын худалдааны нэр:
Олон улсын нэршил: CAS дугаар:
Үйлдвэрлэгчийн нэр, улс:
Бүртгүүлэгч: ☐ Импортын ☐ Үндэсний үйлдвэрийн
Хэрэглэх зориулалт, хэлбэр, агууламж:
Материал өгсөн огноо: Дүгнэлт гаргасан огноо:
A/74 дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтын ерөнхий шалгуурын үнэлгээ
Үнэлгээг "Хангасан", "Хангаагүй", "Нотолгоо дутуу", "Хамаарахгүй" гэж бичнэ.

Заалт	Шалгуур	Үнэлгээ	Үндэслэл, тайлбар
1.	Европын холбоо, ДЭМБ, НҮБ, FAO, ЕРА-аас сэрэмжлүүлсэн бодисын жагсаалтад ороогүй байх.		
2.	ISO 9001, ISO 14001 стандартын шаардлага хангасан нөхцөлд үйлдвэрлэгдсэн байх.		
3.	Экспортлогч улсын үйлдвэрлэгч байгууллага эсвэл итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн байх.		
4.	Экспортлогч улсын үйлдвэрлэгч байгууллагын гарал үүслийн гэрчилгээ, бодисын чанарын гэрчилгээтэй байх.		
5.	Импортын бодис үйлдвэрлэгч орны зах зээлд 3-аас доошгүй жил хэрэглэгдэж, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүйг баталгаажуулсан баримт, баталгаат орчуулгатай байх.		
6.	Үйлчлэх бодис, идэвх, найрлага, тун, тогтвортой байдал нь шинжлэх ухааны туршилт, судалгаагаар тогтоогдсон байх.		
7.	Материал Монгол, Англи, Орос хэлний аль нэг дээр байх; бусад хэлний баримтад эдгээрийн аль нэг хэл дээрх баталгаат орчуулгыг хавсаргасан байх.		
8.	Хэрэглэх заавар Монгол хэл дээр байх бөгөөд Хор аюулын лавлах мэдээллийн хуудсыг хавсаргасан байх.		
9.	Үйлчлэл, чанар, аюулгүй байдал нь шинжээчийн дүгнэлт, судалгааны дүнгээр баталгаажсан байх.		

Нэгдсэн дүгнэлт

☐ Бүртгэхийг дэмжинэ ☐ Дэмжихгүй ☐ Нэмэлт материал, тодруулга шаардлагатай
Үйлчлэл, чанар, аюулгүй байдлын дүгнэлт, саналын үндэслэл:
.....

Шинжээчийн овог, нэр: Гарын үсэг:
Ашиг сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдэл: ☐ Хавсаргасан. Нэмэлт: хуудас.
Тайлбар: Бодис тус бүрд бөглөнө. Үнэлгээний үндэслэл, ашигласан баримтыг товч
тэмдэглэнэ. Хангаагүй, нотолгоо дутуу, хамаарахгүй гэж үнэлсэн шалтгааныг
тайлбарлана. Шаардлагатай бол дэлгэрэнгүй дүгнэлтийг хавсаргана.